

**FENOMENALE
VROUWEN
IN DE
SCHILDERKUNST**

VOORWOORD

P. 8

INLEIDING

P. 9

A

P. 16

Pacita Abad
Mary Abbott
Souad Abdelrasoul
Gertrude Abercrombie
Nina Chanel Abney
Tomma Abts
Carla Accardi
Etel Adnan
Hilma af Klint
Eileen Agar
Shiva Ahmadi
Njideka Akunyili Crosby
Ellen Altfest
Emma Amos
Mamma Andersson
Sofonisba Anguissola
Rita Angus
Helene Appel
Farah Atassi
Sybil Atteck
Dotty Attie
Evelyne Axell
Nadia Ayari
Gillian Ayres
Christine Ay Tjoe

B

P. 41

Harriet Backer
Jo Baer
Alice Bailly
Barbara
Biserka Baretic
Jennifer Bartlett
Mary Beale
Gina Beavers
Rana Begum
Vanessa Bell
Benedetta
Anna-Eva Bergman
Katherine Bernhardt
Judith Bernstein
Sarah Biffin
María Blanchard
Irma Blank
Rosa Bonheur
Jessie Arms Botke
Pauline Boty
Marie Bracquemond
Sascha Braunig
Lisa Brice
Romaine Brooks
Cecily Brown

C

P. 66

Miriam Cahn
Huguette Caland
Marie Gabrielle Capet
Joan Carlile
Gillian Carnegie
Emily Carr
Leonora Carrington
Mary Cassatt
Jordan Casteel
Georgette Chen
Chen Ke
Judy Chicago
Irene Chou
Saloua Raouda Choucair
Prunella Clough
Ithell Colquhoun
Caroline Coon
Mary Corse
Grace Cossington Smith
Grace Crowley
Cui Jie
Julie Curtiss

D

P. 88

Jay DeFeo
Elaine de Kooning
Angela de la Cruz
Katherine S. Dreier
Rosalyn Drexler
Elsie Driggs
Marlene Dumas
Nathalie Du Pasquier

E

P. 96

Joan Eardley
Inji Efflatoun
Eguchi Ayane
Nicole Eisenman
Ida Ekblad
Tracey Emin
Inka Essenhigh
Alexandra Exter

F

P. 104

Jadé Fadojutimi
Sylvia Fein
Rachel Feinstein
Genieve Figgis
Leonor Fini
Beverly Fishman
Audrey Flack
Lavinia Fontana
Helen Frankenthaler
Jane Freilicher

G

P. 114

Fede Galizia
Sandra Gamarra
Giovanna Garzoni
Artemisia Gentileschi
Françoise Gilot
Louise Giovanelli
Gluck
Tanya Goel
Natalia Goncharova
Beatriz González
Jenna Gribbon
Katharina Grosse
Jennifer Guidi
Hulda Guzmán
Ike Gyokuran

J

P. 144

Tess Jaray
Chantal Joffe
Gwen John
Claudette Johnson
Loïs Mailou Jones
Jacqueline de Jong
Josephine Joy
Ewa Juszkiewicz

L

P. 169

Adélaïde Labille-Guiard
Joy Labinjo
Lalan
Giulia Lama
Lotte Laserstein
Maria Lassnig
Marie Laurencin
Doris Lee
Marie-Victoire Lemoine
Tamara de Lempicka
Shannon T. Lewis
Judith Leyster
Liang Yuanwei
Hung Liu
Bertina Lopes
Lee Lozano

I

P. 141

Kamala Ibrahim Ishag
Yukie Ishikawa
María Izquierdo

K

P. 152

Frida Kahlo
Hayv Kahraman
Katsushika Ōi
Angelica Kauffman
Ida Kerkovius
Rita Kernn-Larsen
Sanam Khatibi
Fiza Khatri
Karen Kilimnik
Kiyohara Yukinobu
Emily Kame Kngwarreye
Laura Knight
Joyce Kozloff
Lee Krasner
Ella Kruglyanskaya
Elke Silvia Krystufek
Yayoi Kusama

H

P. 129

Maggi Hambling
Harmony Hammond
Grace Hartigan
Mary Heilmann
Catharina van Hemessen
Carmen Herrera
Lubaina Himid
Loie Hollowell
Shirazeh Houshiary
Shara Hughes
Luchita Hurtado
Kudzanai-Violet Hwami

M

P. 185

Ma Shouzhen
 Tala Madani
 Esther Mahlangu
 Jessie Makinson
 Jeanne Mammen
 Margherita Manzelli
 Agnes Martin
 Wangari Mathenge
 Louisa Matthíasdóttir
 Dóra Maurer
 Dindga McCannon
 Julie Mehretu
 Prabhavathi Meppayil
 Gladys Mgudlandlu
 Beatriz Milhazes
 Lisa Milroy
 Ad Minoliti
 Marilyn Minter
 Joan Mitchell
 Jesse Mockrin
 Paula Modersohn-Becker
 Louise Moillon
 Berthe Morisot
 Sabine Moritz
 Sarah Morris
 Mary Moser
 Anna Mary Robertson
 ('Grandma') Moses
 Marlow Moss
 Jill Mulleady
 Gabriele Münter
 Elizabeth Murray
 Ishbel Myerscough

N

P. 217

Cassi Namoda
 Yukultji Napangati
 Alice Neel
 Plautilla Nelli
 Gladys Nilsson
 Aliza Nisenbaum
 Elizabeth Nourse
 Leila Nseir

O

P. 226

Josefa de Óbidos
 Georgia O'Keeffe
 Laura Owens

Q

P. 240

Christina Quarles

R

P. 241

Fiona Rae
 Carol Rama
 Christina Ramberg
 Hilla Rebay
 Anita Réé
 Paula Rego
 Seundja Rhee
 Bridget Riley
 Faith Ringgold
 Mary Roberts
 Marietta Robusti
 Erna Rosenstein
 Susan Rothenberg
 Rachel Ruysch

P

P. 229

Jennifer Packer
 Pan Yuliang
 GaHee Park
 Celia Paul
 Hilary Pecis
 Clara Peeters
 Agnes Pelton
 Elizabeth Peyton
 Howardena Pindell
 Liubov Popova
 Dod Procter

S

P. 255

Kay Sage
 Charlotte Salomon
 Zilia Sánchez
 Jenny Saville
 Miriam Schapiro
 Hélène Schjerfbeck
 Dana Schutz
 Tschabalala Self
 Joan Semmel
 Séraphine de Senlis
 Maria Serebriakova
 Zinaida Serebriakova
 Nilima Sheikh
 Amy Sherald
 Amrita Sher-Gil
 Uemura Shōen
 Paula Siebra
 Shahzia Sikander
 Amy Sillman
 Lorna Simpson
 Avery Singer
 Arpita Singh
 Elisabetta Sirani
 Gazbia Sirry
 Sylvia Sleigh
 Emily Mae Smith
 Jaune Quick-to-See Smith
 Mary T. Smith
 Janet Sobel
 Pat Steir
 Irma Stern
 Hedda Sterne
 Florine Stettheimer
 Becky Suss
 Vivian Suter
 Mary Swanzy
 Annie Swynnerton
 Sarah Sze

T

P. 293

Claire Tabouret
 Sophie Taeuber-Arp
 Barbara Takenaga
 Dorothea Tanning
 Tarsila
 Anna Dorothea Therbusch
 Alma Thomas
 Mickalene Thomas
 Mildred Thompson
 Betty Tompkins
 Charley Toorop
 Toyen
 Genesis Tramaine

Y

P. 326

Lynette Yiadom-Boakye
 Flora Yukhnovich
 Lisa Yuskavage

W

P. 312

Merrill Wagner
 Caroline Walker
 Wang Zhibo
 Laura Wheeler Waring
 Saira Wasim
 Alison Watt
 Michaelina Wautier
 Mary Weatherford
 Marianne von Werefkin
 Robin F. Williams
 Chloe Wise
 Issy Wood
 Clare Woods
 Rose Wylie

Z

P. 329

Fahrelnissa Zeid
 Marguerite Zorach
 Portia Zvavahera

V

P. 306

Suzanne Valadon
 Adriana Varejão
 Remedios Varo
 Maria Helena Vieira da Silva
 Élisabeth Vigée-Lebrun
 Marie-Denise Villers

**VERKLARENDE
 WOORDENLIJST**

P. 332

REGISTER

P. 339

OVER DE AUTEURS

P. 346

SOUAD ABDELRASOUL

NILE CROCODILES

NIJLKROKODILLEN

2021, acryl op doek, 187 × 185 cm

—
Souad Abdelrasoul, geboren 1974, Caïro, Egypte.

Naast schilderijen maakt Abdelrasoul collages, tekeningen, beelden en grafiek. Ook illustreert ze kinderboeken. In haar werk laat ze menselijke figuren vaak samensmelten met dieren en botanische elementen. Het menselijk leven wordt weergegeven als sterk verweven met de omgeving, wat zich uit in de groei van bomen, wijnranken en bladeren, die de emotionele band tussen vrouwelijke spiritualiteit en de natuur verbeelden. Vaak gebruikt ze anatomische tekeningen als uitgangspunt; soms schildert ze over oude landkaarten heen. In *Nile Crocodiles* is de figuur op de rots gekleed in een witte doorschijnende jurk en sjaal, kledingstukken die steeds terugkomen in haar schilderijen. De flinterdunne stof geeft aan dat hoewel de vrouw bedekt is, haar impliciete naaktheid nog steeds te zien is voor anderen. Die anderen worden gesymboliseerd door de mannenhoofden die met felle ogen dreigend op haar af komen zwemmen. Abdelrasoul vergelijkt ze met op de loer liggende krokodillen en creëert zo een metafoor voor de kwetsbaarheid van vrouwen in een patriarchale maatschappij.

SELF-PORTRAIT OF MY SISTER
ZELFPORTRRET VAN MIJN ZUSTER
1941, olieverf op doek, 68,6 × 55,9 cm,
Art Institute of Chicago, VS.

–
Gertrude Abercrombie, geboren 1909,
Austin, Texas, VS.
Overleden 1977, Chicago, VS.

Na een jeugd vol omzwervingen met haar ouders, die operazangers waren, vestigde Abercrombie zich in Chicago. Daar werd ze het middelpunt van de levendige kunstscene. De salons en jamsessies die ze op zaterdag en zondag in haar appartement organiseerde, werden legendarische ontmoetingsplaatsen voor jazzmusici als Dizzy Gillespie en Charlie Parker, maar ook voor schrijvers als Thornton Wilder. In Abercrombies surrealistische, sobere schilderijen zien we telkens dezelfde motieven langskomen: de maan, een kale boom, een kat. De vlakke, verontrustende landschappen in deze composities doen denken aan de velden in Illinois uit haar jeugd, maar haar werk wil eerder het innerlijk dan het uiterlijk verbeelden. Zoals ze zelf in 1977 zei in een radio-interview met schrijver Studs Terkel: 'Ik schilder altijd mezelf.' *Self-portrait of My Sister* is een voorbeeld van haar interesse in het verkennen van wat 'zelf' nu precies is. Zoals de paradoxale titel al doet vermoeden, is dat geen simpel onderwerp. Abercrombie was enig kind. Met de vrouw op dit schilderij geeft ze visueel vorm aan een alternatief, fictief zelf.

VANESSA BELL

**INTERIOR SCENE, WITH CLIVE BELLE AND
DUNCAN GRANT DRINKING WINE**

CLIVE BELLE EN DUNCAN GRANT DRINKEN
WIJN IN DE WOONKAMER

ca. 1920-25, olieverf op doek, 122 × 152 cm,
Birkbeck, University of London, VK

—
Vanessa Bell, geboren 1879, Londen, VK.
Overleden 1961, Firlie, East-Sussex, VK.

Bell was een van de oprichters van de Bloomsbury Group, een van de belangrijkste avant-gardekunst-kringen in Engeland in de eerste helft van de twintigste eeuw. De naam verwijst naar de wijk in West-Londen waar de informele gemeenschap van kunstenaars, schrijvers en intellectuelen elkaar trof. Bell, die op de Royal Academy Schools onder John Singer Sargent (1856-1925) had gestudeerd, was de zus van schrijver Virginia Woolf, ook lid van deze groep. De opvatting over relaties van de groep waren ongewoon voor die tijd, zoals blijkt uit Bells levensloop; ze was getrouwd met kunstcriticus Clive Bell, maar verhuisde in 1916 met kunstenaar en ontwerper Duncan Grant (1885-1978) naar Charleston House in Sussex. Op dit schilderij zitten Clive, die regelmatig in de weekenden op bezoek kwam, en Duncan samen te praten en wijn te drinken in de woonkamer. Het bevat elementen van het impressionisme en post-impressionisme, en geeft de gemoedelijke, maar onconventionele sfeer weer van zowel Charleston als de Bloomsbury Group. Het paisleymotief op de muur, het tapijt en kamerscherm zijn nog steeds te zien in Charleston House, dat tegenwoordig is opengesteld voor het publiek.

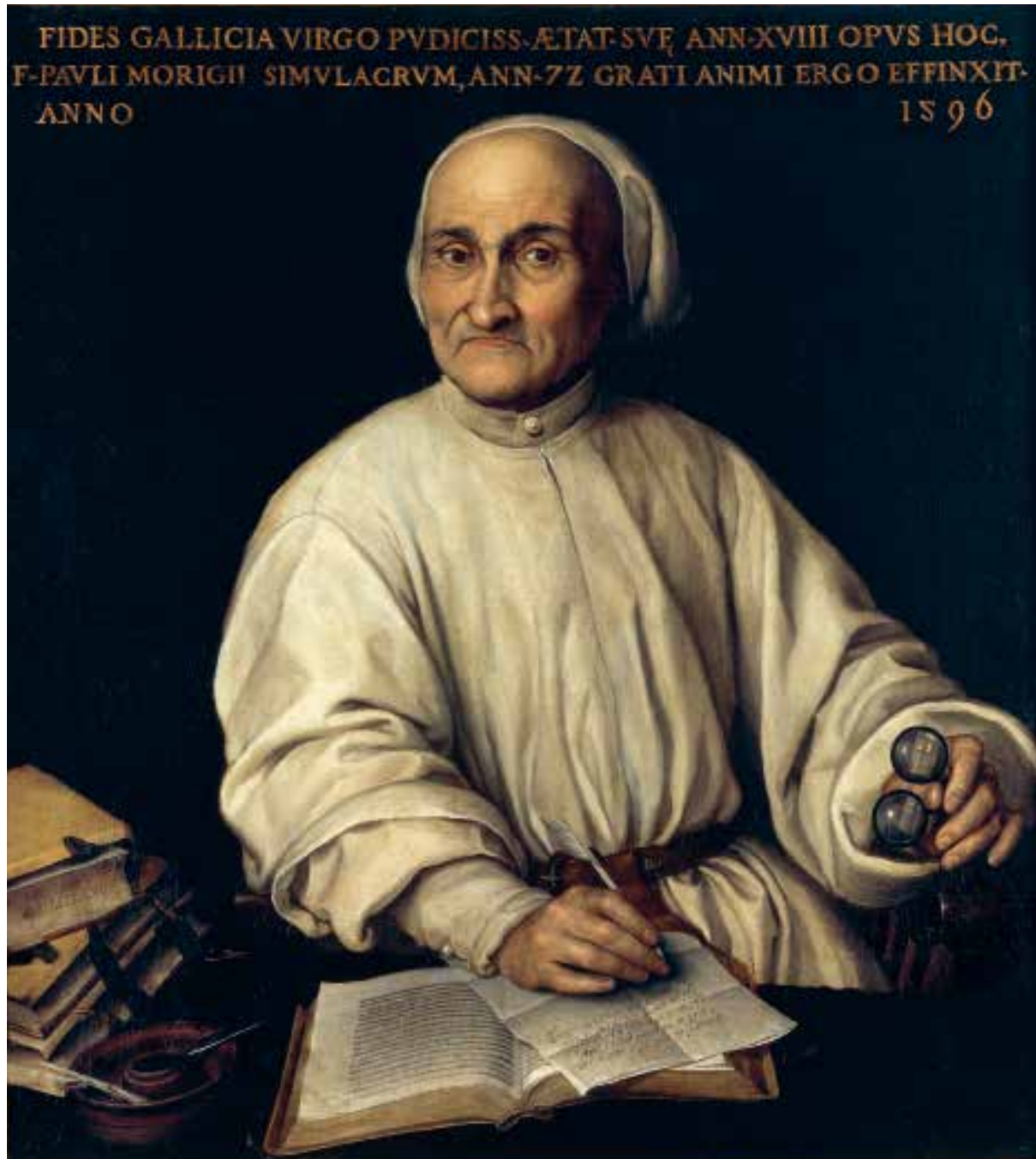
VELOCITÀ DI MOTOSCAFO

SNEL VARENDE MOTORBOOT

1923-24, olieverf op doek, 70 × 100 cm,
Galleria d'Arte Moderna, Rome, Italië–
Benedetta, geboren 1897, Rome, Italië.
Overleden 1977, Venetië, Italië.

Benedetta werd geboren als Benedetta Cappa, maar noemde zichzelf alleen bij haar voornaam. Net als Barbara (p. 44) en Marisa Mori (1900-1985) was ze een van de vrouwelijke kunstenaars in de Italiaanse futuristische beweging. Na haar studie pedagogiek ging ze in 1917 in de leer bij schilder Giacomo Balla (1871-1958). Via hem leerde ze Filippo Tommaso Marinetti kennen, auteur van het eerste 'Manifest van het Futurisme' (1909), met wie ze later zou trouwen. Als futurist was ze geïnteresseerd in innovaties op het gebied van technologie, transport en communicatie. In de jaren 1930 kreeg ze opdracht om een serie van vijf doeken te maken voor de vergaderruimte in het postkantoor van Palermo, Sicilië. Haar fascinatie voor snelheid en beweging is duidelijk te zien in *Velocità di Motoscafo*: de boot is slechts een pijltje dat op de verre horizon af gaat. De toeschouwer blijft achter, net als een bochtig spoor van ritmische, hoekige, door de zon beschenen golven. Benedetta werd geassocieerd met *aeropittura* – schilderen vanuit een vogelperspectief – wat het beeld nog eens een extra dynamiek geeft. Het schilderij maakt deel uit van de eerste afbeeldingen uit het tijdperk van de luchtvaart.

FEDE GALIZIA

RITRATTO DI PAOLO MORIGIA
PORTRET VAN PAOLO MORIGIA
ca. 1592-95, olieverf op doek, 88 × 79 cm, Pinacoteca
Ambrosiana, Veneranda Biblioteca Ambrosiana,
Milaan, Italië

—
Fede Galizia, geboren ca. 1578, Milaan, Italië.
Overleden ca. 1630, Milaan, Italië.

Fede Galizia werd opgeleid door haar vader, de miniaturist en metaalbewerker Nunzio Galizia (voor 1550-1621), maar bleef allerm minst in zijn schaduw staan. Op haar twaalfde werd ze al opgemerkt door kunstbiograaf Giovanni Paolo Lomazza. Ze werkte in verschillende genres: levensgrote portretten, historiestukken en altaarstukken, waaronder dat van het altaar in de Santa Maria Maddalena in Milaan. Voor een nieuw type kunstverzamelaar maakte ze stillevens van fruit, die worden gerekend tot de eerste stillevens door een Italiaanse kunstenaar. Toen ze begin twintig was, maakte Galizia dit levendige portret van jezuïet Paolo Morigia, te midden van zijn boeken. Morigia schreef over de Milanese gemeenschap. Hier lijkt hij even te stoppen met schrijven – hij is bezig met een madrigaal waarin hij Galizia's schilderkunst prijst – om de kunstenaar aan te kijken, waarbij hij zijn bril afzet. In de glazen ervan zien we de weerspiegeling van een kaars en een raam, waardoor twee gezichten naar buiten kijken.

EL MARCO DEL PAISAJE III
INGELIJST LANDSCHAP III
2017, olieverf op doek, 100 × 130 cm, privébezit
—
Sandra Gamara, geboren 1972, Lima, Peru.

In de Europese en de Noord-Amerikaanse traditie is de visuele weergave van de omgeving lange tijd nauw verbonden geweest met het doel waarvoor deze werd gebruikt: territorium, bezit, kolonie, toeristenbestemming of grondstoffenwinning. Gamarra geeft hierop een kritische kijk. In Peru en Brazilië – landen waarmee Gamarra banden heeft – worden Macchu Picchu of het regenwoud afgebeeld op souvenirs, op ansichtkaarten en in reisverslagen, terwijl ze tegelijkertijd worden verwoest door ontbossing en grondstoffenwinning. Nadat ze in 2003 was gepromoveerd aan de Universidad de Castilla-La Mancha in Cuenca, Spanje, kreeg haar werk een breder publiek doordat het werd geselecteerd voor internationale tentoonstellingen, waaronder de Biënnales van Venetië (2009), São Paulo (2010) en Berlijn (2020). In *El Marco del Paisaje III* legt ze verschillende landschappen over elkaar heen, zodat de inhoud van het ene landschap een lijst vormt voor het andere. Hiermee be vraagt ze de vorm en de structuur van het landschap.

CARMEN HERRERA

AMARILLO 'UNO'

1971, acrylverf op hout, 114,3 × 152,4 × 7,6 cm

—
Carmen Herrera, geboren 1915, Havana, Cuba.
Overleden 2022, New York, VS.

Herrera studeerde architectuur in haar geboorteplaats Havana. Dat zie je terug in haar geometrische abstracte schilderijen, die heel precies zijn gemaakt en nauwkeurig zijn ingekleurd. Hoewel ze deelnam aan naoorlogse salons en in de jaren 1950 goed bevriend was met abstract expressionistische schilders in New York, verkocht ze pas in 2004 haar eerste schilderij aan een galerie – ze was toen 98 jaar oud. De serie Estructuras ('Structuren'), die ze begin jaren 1970 begon, betekende een keerpunt in haar werk. Haar geometrische tekeningen veranderden in reliëfschilderijen. Herrera zag de muur rondom haar monochrome schilderijen als integraal onderdeel van het eindresultaat; haar architectonische composities reageren met de witte muren. Met haar nadruk op lijn en patroon als middel om een driedimensionale ruimte te creëren liep ze voor op de opartbeweging en het werk van Ellsworth Kelly (1923-2015) en Frank Stella (geb. 1936). In *Amarillo 'Uno'* zien we stukken geel geverfd multiplex die elkaar raken in een scherpe hoek en zo een gevoel van spanning oproepen. Een retrospectief van dertig jaar werk in het Whitney Museum of American Art in New York bracht Herrera eindelijk internationale erkenning.

LE RODEUR: THE EXCHANGE

LE RODEUR: HET GESPREK

2016, acrylverf op doek, 183 × 244 cm

—
Lubaina Himid, geboren 1954, Zanzibar, Tanzania.

Van huis uit is Himid theatervormgever; haar werk wortelt dan ook in scenografie en narratief. Belangrijke kenmerken zijn gefiguurzaagde, geschilderde houten figuren en taferelen, geschilderd in acrylverf op doek, zoals hier. Als kind verhuisde Himid naar het Verenigd Koninkrijk. Ze speelde een leidende rol in de British Black Arts Movement van begin jaren 1980, als kunstenaar en als conservator. Hierdoor raakte ze blijvende geïnteresseerd in de onzichtbaarheid en het verlies van de Afrikaanse geschiedenis in de diaspora. Haar serie *Le Rodeur* (2016-2017) is genoemd naar een illegaal Frans slavenschip, waarop zich in 1819 een ernstige oogontsteking verspreidde onder de 162 gevangengenomen Afrikanen aan boord. Van hen werden 36 uiteindelijk overboord gegoooid. In 2017 vertelde ze in een interview met *History Today* over deze serie dat ze 'niet alleen getroffen was door de gruwelijkheid van het voorval, maar ook door de angst om haar zicht te verliezen, vooral als beeldend kunstenaar'. Ze legde uit dat ze de gebeurtenis liever beschreef in termen van totale verschrikking en eindeloze nachtmerries dan hem feitelijk uit te beelden.

YAYOI KUSAMA

POMPOEN [DRZRZ]

2018, acrylverf op doek, 130,3 × 162 cm

—
Yayoi Kusama, geboren 1929, Matsumoto,
prefectuur Nagano, Japan.

Kusama staat voornamelijk bekend om haar stippenpatronen, amoebeachtige vormen en *infinity rooms*, waar de toeschouwer helemaal door wordt opgeslokt. Ze heeft een geheel eigen stijl ontwikkeld en maakt schilderijen, beelden en installaties. Veel van haar thema's en motieven komen voort uit de hallucinaties waarvan ze al van jongs af aan last heeft (waaronder zich steeds verder uitbreidende velden met stippen). Door deze kunstzinnig uit te beelden, weet ze haar angsten terug te dringen. De pompoen is een van haar terugkerende onderwerpen; hij geeft haar troost en stabiliteit. In 1948 verhuisde ze naar Kyoto om de Japanse schilderkunst *nihonga* te gaan studeren. Tien jaar later verhuisde ze naar New York, waar ze deel ging uitmaken van de avant-gardekunstkringen. Ze organiseerde happenings en performances, en exposeerde samen met kunstenaars als Donald Judd (1928-1994) en Eva Hesse (1936-1970). Hoewel Kusama een geheel eigen kijk op de wereld heeft, speelde haar gedurfde en herhalende beeldtaal een belangrijke rol in de ontwikkeling van stromingen als popart en minimalisme. In 1973 keerde ze om gezondheidsredenen terug naar Japan. Ze woont en werkt nog steeds in Tokio.

L'AUTO PORTRAIT AVEC DEUX ÉLÈVES,
ZELFPORTRET MET TWEE LEERLINGEN,
MARIE GABRIELLE CAPET (1761-1818)
EN MARIE MARGUERITE CARREAUX DE
ROSEMOND (OVERL. 1788)

1785, olieverf op doek, 210,8 × 151,1 cm,
Metropolitan Museum of Art, New York, VS

– Adélaïde Labille-Guiard, geboren 1749, Parijs,
Frankrijk.

Overleden 1803, Parijs.

Als dochter van een winkelier stond de deur naar de kunstwereld niet direct open voor Labille-Guiard. Ze begon met het maken van miniaturen en pastelschilderijen, om zich vervolgens bij historie- en portretschilder François-André Vincent (1746-1816) te bekwamen in het schilderen met olieverf. In 1783 werd ze toegelaten tot de Académie royale de peinture et de sculpture, samen met tijdgenoot Élisabeth Vigée-Le Brun (p. 310). Destijds had koning Lodewijk XVI het aantal vrouwelijke leden van de Académie beperkt tot vier. Dit monumentale schilderij werd tentoongesteld tijdens de Parijse Salon van 1785 en maakte Labille-Guiard tot een geduchte concurrent voor haar mannelijke collega's. Ze is wat overdadig gekleed voor het schilderen van een zelfportret, maar toont hier wel haar kunde en haar status als lid van de Académie. Dat ze zichzelf afbeeldt terwijl ze lesgeeft aan jonge vrouwen (onder wie Marie Gabrielle Capet, p. 68), illustreert haar uiteindelijke doel om hen verder te helpen binnen de door mannen gedomineerde Académie. Het schilderij werd alom geprezen en ze kreeg opdrachten van de tantes van de koning. Helaas kwam de klad erin door het uitbreken van de Franse Revolutie in 1789.

ISHBEL MYERSCOUGH

YOUTH I
JEUGD I
2019, olieverf op doek, 21 × 30 cm
—
Ishbel Myerscough, geboren 1968, Londen, VK.

Myerscough studeerde af aan de Glasgow School of Art (1991) en de Slade School of Fine Art (1995). Ze schildert uiterst gedetailleerde, intieme portretten van vrienden en familie. In de lichamen en gezichten van haar modellen zie je dat de kunstenaar op zoek is naar de pijlers van de menselijke beleving: liefde, verlangen, verdriet en het verstrijken van de tijd. Ze richt zich vooral op de wijze waarop het lichaam tekenen van veroudering vertoont. Vaak beeldt ze haar modellen af terwijl ze op bed of op de bank liggen, soms met hun ogen dicht. Zo vangt ze hen op een teder, kwetsbaar moment van rust. *Youth I* biedt een intiem kijkje op het gezicht van een jonge vrouw; haar sproeten, littekens en haar worden heel precies weergegeven, terwijl het licht vreemde kleuren op haar huid tovert. Myerscoughs werk voert al vanaf het begin een dialoog met dat van de Britse schilder Chantal Joffe (p. 145), een goede vriendin van Myerscough, die vaak op haar schilderijen voorkomt en met wie ze in 2015 samen exposeerde in de National Portrait Gallery in Londen.

**LITTLE IS ENOUGH FOR THOSE WITH LOVE /
MIMI NAKUPENDA**
ALS JE LIEFDE HEBT, HEB JE VERDER WEINIG
NODIG
2019, acrylverf op doek, 167 × 233 cm, privébezit
—
Cassi Namoda, geboren 1988, Maputo,
Mozambique.

Namoda put uit de Portugees-Afrikaanse literatuur en film, en uit foto's, maar ook uit dromen en persoonlijke herinneringen. Ze maakt kleurrijke tableaus over het dagelijks leven en de mystieke tradities van de Afrikaanse diaspora. Ze werd geboren in Mozambique, maar had een internationale jeugd: ze woonde in Indonesië, Kenia, Haïti, Benin, Oeganda en de Verenigde Staten. Dit heeft haar veel kennis verschaft over verschillende mythologieën en culturen, die ze in haar schilderijen verwerkt. Soms verwijst ze direct naar de goden en godinnen van het oude Griekenland of de gemengde religies in de Afrikaanse diaspora; andere keren schildert ze scènes uit het dagelijks leven in Portugeessprekend Afrika. Op *Little is Enough for Those with Love/Mimi Nakupenda*, een werk met een Engelse/Swahili titel, zien we een groep mensen dansen op een informele bijeenkomst. Elk lichaam, elke vorm en elk gebaar wordt afgebeeld in losse penseelstreken, in een palet van warme kleuren. Het geheel ademt een ambiance van warmte en intimiteit.

Uitgave:
WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
www.wbooks.com

Hoofdredacteur: Rebecca Morrill
Projectredacteuren: Simon Hunegs en Maia Murphy
Productieleiding: Rebecca Price
Beeldredacteur: Jennifer Veall
Art Direction: Astrid Stavro
Vormgeving: Alessandro Molent

ISBN: 978 94 625
NUR: 640

Eerste Nederlandstalige editie, 2023

© 2023 WBOOKS

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2023.

Originele titel/original title:

GREAT WOMEN PAINTERS

© 2022 Phaidon Press Limited

Deze editie is uitgegeven door WBOOKS onder licentie van:

This edition published by WBOOKS under licence from:

Phaidon Press Limited

Regent's Wharf

All Saints Street

London N1 9PA

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the written permission of Phaidon Press Limited.

Phaidon Press Limited

2 Cooperage Yard

London E15 2QR

Alle maten zijn weergegeven in hoogte x breedte x diepte, tenzij anders vermeld.

Hedendaagse plaatsnamen zijn gebruikt, tenzij anders vermeld.